

Årsberetning for Den Danske Israelsmission 2023

Formandsberetning ved Israelsmissionens årsmøde i Bethlehemskirken den 21. april 2024

Velkommen. Vi er glade for at I bakker op om vores arbejde og kommer i dag.

Vi mindes og vi beder

Jeg plejer at begynde beretningen med at mindes venner, vi har mistet siden sidste årsmøde. Det er blevet en værdifuld tradition for mig. Vi vil også gøre det i år – rejse os og mindes. Som de seneste to år vil jeg føje til, at vi har krig i Europa og blandt de millioner af ukrainere, der er ramt af krigen, er også Jesustroende jøder. Og denne gang er jeg nødt til at føje endnu en krig til, i Israel og Gaza. To folkeslag er ramt af fortvivlende lidelser.

Lad os rejse os og tage et øjeblik til i stilhed at ære de israelsmissionsvenner, vi har mistet det seneste år, og til at bede om fred og retfærdighed, hvor der nu er krig. Bede for de ramte. Tak skal I have.

Indledning

Nu til beretningen om det forgangne år. Meget godt arbejde er gjort! Meget godt arbejde foregår! Det er værd at nævne, nu hvor meget er sat på pause. Vi begynder i Israel. Jeg nævner så meget jeg kan nå, i min mundtlige beretning. I kan læse mere i den skriftlige, som vi lægger på hjemmesiden.

Den Danske Kirke

I **Den Danske Kirke** var der i 2023 gennemsnitligt 30 deltagere til gudstjenesterne. Det er lidt færre end de forrige år. Men i lyset af, at hele fjerde kvartal var påvirket af krigen i Gaza, så passer det nogenlunde med det sædvanlige.

Vi glæder os meget over det gode samarbejde, vi har med Israelsmissionens Unge. I foråret var der et godt hold missionspiloter på 5 piger afsted til Israel. Anton Skælm gjorde et fint job som kirkevolontør i Jerusalem. I efteråret måtte det nye hold missionspiloters ophold afbrydes efter terrorangrebet d. 7. oktober. Alt vores arbejde i Israel har stået i skyggen af terrorangrebet og krigen lige siden.

Vi er taknemlige for, at vores præstepar Elisabeth & David Serner selv ønskede at blive i Jerusalem trods omstændighederne. Det giver høj troværdighed hos vore partnere, når vi bliver – også når mange andre tager hjem. Elisabeth og David oplever en solidaritet, når de, der godt kunne tage et andet sted hen, bliver der hos dem, der ikke kan. Programmet i

Den Danske Kirke har været gennemført – til glæde for de danskere, der også er blevet i landet. Familien Serner gjorde en stor indsats for at komme rundt og besøge danske jøder og andre, der er berørt af konflikten. Her vakte de medbragte hjemmebagte rugbrød, og det at blive set i denne situation, glæde. David var også flere gange i dansk fjernsyn og i Kr. Dagblad og forsøgte at bringe nuancer fra Israel.

Caspari Centeret

Vi har i mange år bidraget til Caspari Centeret i Jerusalem med arbejdskraft. David arbejder der halvtids. På **Caspari Center** har man stadig ikke fået ny leder efter at Elisabeth Levy gik på pension i sommeren 2022. Det har været en særdeles utilfredsstillende situation for David og de andre medarbejdere. Det har ledt til, at Alec Goldberg opsagde sin stilling per 15. februar i år. Man har opsagt de fleste lejede lokaler hos C&MA på HaNevi'im Str. i Jerusalem. Biblioteket er blevet overdraget til Jerusalem Seminary, om end man stadig har adgang til det. Man kører stadig sabbatskoleseminarer og har også gang i et nyopstartet familiearbejde. David stod for kurset *Discovering Jesus in His Jewish Context* sidste år og regner også med at gennemføre et tilsvarende kursus i år - dog for et mindre antal deltagere.

Der er stort behov for at se på centerets fremtid. Vores generalsekretær Christian Rasmussen er af NCMI blevet inviteret med i et udvalg, som skal kigge på, om Caspari kan genoplives og i hvilken form.

Immanuelkirken i Tel Aviv

I **Immanuelkirken** er der kommet et rigtig godt samarbejde i stand med det israelske bibelselskab, hvor deres medarbejdere indtil videre to gange om ugen (tirs-ons) er værter i Åben Kirke. De er selv blevet så optaget af den platform for mission, som Åben Kirke er med 150 besøgende i ugen, at de arbejder på også at tage fredag med. De møder simpelthen mange flere i kirken end de gør i Bibelbutikken. Vi har fået gode, hebraisktalende værter i kirken, som også kan udlevere Ny Testamenter til dem, som måtte ønske det.

I julen var Immanuelkirken igen fuld af mennesker, og staben havde fået den gode idé at pakke Bibler ind og lægge dem under træet. Præst Eyvind Volle inviterede alle til at tage en med efter gudstjenesten, hvis ikke de havde en i forvejen. Han gjorde selvfølgelig opmærksom på, at Biblerne indeholdt både TanaK (Gamle Testamente) og Ny Testamente. 70 mennesker fik en Bibel med hjem!

Præsteparret Siv & Eyvind har sammen med Arin, som er organist, været meget alene om arbejdet i kirken. Men for nylig er der blevet ansat en diakon på deltid, som har været en del af menigheden i mange år. Vi håber, at der kan bygges noget godt op igen efter nogle turbulente år. Både menigheden og den platform for mission, som kirken generelt er - og Åben Kirke i særdeleshed er - fortjener, at vi forvalter opgaven så godt vi kan. Den Norske Israelsmission har bedt Christian Rasmussen om at lede et strategiarbejde, der skal lægge nogle linjer for partnernes indsats de kommende år.

Ebenezerhjemmet for ældre Jesustroende jøder og arabere i Haifa

På **Ebenezerhjemmet** måtte man følge op, da sundhedsmyndighederne krævede, at der blev købt et ekstra lager af mad, medicin og nyt kommunikationsudstyr i tilfælde af, at situationen i efteråret eskalerede. Siden har en af hovedpunkterne rent ledelsesmæssigt handlet om, at de jævnligt opdaterede krav til plejehjem fra de israelske sundhedsmyndigheder indimellem kræver om- og udbygninger. Det sidste er også nødvendigt, hvis hjemmet på sigt skal kunne huse flere beboere – og det drømmer de om.

Men Ebenezerhjemmet ejer ikke sine egne bygninger. Her kommer et stykke missionshistorie: Bygningerne tilhører teknisk set Det Lutherske Verdensforbund (LVF) pga. en gammel aftale fra efterkrigstiden. Den Norske Israelsmission har siden fået brugsret og vedligeholdelsesforpligtelse, som Ebenezerhjemmet varetager i praksis. Den ejerkonstellation gør det besværligt at indhente tilladelser i det israelske system og kommunikere med dem. Derfor er de i gang med at overføre ejerskabet fra LVF til Ebenezer. LVF vil give det videre kvit og frit. Men fordi en bygning i sagens natur repræsenterer en stor værdi, skal man betale skat til den israelske stat ved overtagelse. Skattebetalingen ligger lige nu på, hvad der svarer til ca. 5,5 mill. danske kroner. Indsamlingen er i gang. Vi sendte også en direct mail ud om sagen i februar.

Caspari centeret i Jerusalem, Immanuel kirken i Tel Aviv og Eben Ezer i Haifa er indsatser, hvor vi samarbejder med den norske Israelsmission.

Musalaha

Vi samarbejder også med forsonings-NGO'en **Musalaha**. Forsoningsarbejde har meget svære vilkår i disse tider. Vores samarbejde er baseret på nogle projekter, som vi laver sammen med Center for Kirkeligt Udviklingsarbejde, som bevilger pengene. Her fik vi i 2022 godkendt en ansøgning af endnu et projekt inden for det, der kaldes Tros- og Religionsfrihedsvinduet. Projektets overordnede formål er at bidrage til udrustede og aktivt engagerede ledere (unge, voksne og kvinder) i Israel og Palæstinas civilsamfund, som er fredsskabere, der fremmer forsoning i hver deres indflydelsessfære. Projektet er fase 3 af et samarbejde, der har kørt i nogle år, og som involverer 500 mennesker direkte gennem undervisning i forsoning og tros- og religionsfrihed samt udrustning til fortalervirksomhed via kurser.

Projektet udløber i denne sommer. Vi har netop indsendt en ny ansøgning, som går ud på, at jøder og arabere i Lod og Ramla i Israel samt muslimer og kristne på Vestbredden kan mødes og diskutere konfliktens udfordringer.

Studenterbevægelsen i Israel, FCSI

Studenterbevægelsen i Israel, FCSI, har haft et ganske blandet år. Man har intensiveret organiseringen af *mission weeks*, missionsuger, som vi også kender det fra KFS i Danmark. Det går ud på at man inviterer folk til at komme i frokostpausen og få en sandwich

og høre et oplæg, der sætter Jesus-tro på dagsordenen i en studenterkontekst. Man havde sådan en uge på Tel Aviv University, og det har givet mod på mere. Det blev så ikke til meget mere pga. 7. oktober og den efterfølgende krig, hvor rigtig mange af de jødiske studerende blev indkaldt til hæren, og universiteterne lå stille hen. Terrorangrebet og krigen har udfordret enheden mellem jødiske og arabiske studerende, men FCSI har insistet på enheden, selvom det er svært. Det handler ikke bare om, at studerende ikke godt kan se, at de er ét med deres brødre og søstre af den anden etniske herkomst, men at det er så vanskeligt og sårbart, at man næsten ikke orker.

Før jul mødtes 110 studerende på tværs til en lovsangs- og bedeaften. En messiansk studenterleder delte fra hjertet om Salme 133: "Hvor er det godt og herligt, når brødre sidder sammen!" Han mindede forsamlingen om, at enhed ikke kommer af sig selv, og især i en situation som den nuværende krig er enhed noget, der skal kæmpes for. En arabisk studenterleder delte fra Efeserbrevet 4 med opfordring til at elske hinanden, selv når det er svært, og når vi oplever store uenigheder. Paulus siger dér: "Jeg [...] formaner jer da til at leve, så det svarer til det kald, I fik, med al ydmyghed og mildhed, med tålmodighed, så I bærer over med hinanden i kærlighed og stræber efter at fastholde Åndens enhed med fredens bånd: ét legeme og én ånd, ligesom I jo også blev kaldet til ét håb; én Herre, én tro, én dåb; én Gud og alles fader, som er over alle, gennem alle og i alle."

Terrorangrebet og den efterfølgende krig

I det hele taget har **terrorangrebet og den efterfølgende krig** påvirket vores partnere og selvfølgelig derfor også vores arbejde ganske meget. Christian Rasmussen tog små fire uger til Israel i november for at besøge og opmuntre vore partnere. Han blev vel modtaget. Da mange ting generelt stod stille, var der god tid til at lytte og bede sammen.

Når det gælder **konflikten**, har vi traditionelt ikke brugt krudt på at komme med politiske udtalelser. Vi bruger tid på at have relationer, der giver os mulighed for at lytte til forskellige perspektiver og engagere os i initiativer, der prøver at bygge bro og omsætte evangeliets budskab om forsoning i konkrete sammenhænge.

Israelsmissionen tjener i en sammenhæng, hvor vi ikke kan gøre ret meget til nogen side, uden at der bliver stillet spørgsmål til, hvad vi vil signalere. Det kan godt give et lidt mudret billede af os, og det kan også være lidt bøvl for os, fordi vi får kritik fra begge sider for enten at sige for lidt eller ikke melde klart ud. Det accepterer vi, for der er forskellige politiske holdninger i Israelsmissionens bagland. Men som organisation handler vi grundlæggende for at række ud til det jødiske folk.

Arbejdet i Danmark

I **Danmark** må vi sande, at konflikten i Israel/Palæstina er rykket helt tæt på. Det Jødiske Samfund udgav for nylig en rapport om 121 antisemitiske hændelser i Danmark, som de har registreret i 2023. Tallet er det højeste, siden man begyndte at registrere og offentliggøre antisemitiske hændelser i 2012. 101 af de 121 hændelser i 2023 fandt sted efter 7.

oktober. Det er helt ubegribeligt, at vores jødiske medborgere skulle opleve en intensive-
ring af episoder med chikane, trusler og hærværk netop i den måned, hvor vi markerede
80-året for de danske jøders flugt til Sverige. De kan ikke færdes frit. Når de forsamlers sig,
må de have politibeskyttelse. Sikke et nederlag for os som samfund. Lad os – for jødernes
og for vores lokale, nationale og globale samfunds skyld – være opmærksomme på antise-
mitismen og modsige den. I Israelsmissionen tog vi det initiativ, at man kunne henvende
sig til os og få en mezuzah tilsendt, som man kunne hænge op ved sin dør i solidaritet
med de jøder, der nu i stedet tager dem ned af frygt for at blive chikaneret. Og vi indbød til
at være med i en Chanukka-kurv til alle beboerne på det jødiske plejehjem i København.
Det blev godt modtaget. Vi hører gerne fra jer, hvis I har gode idéer til, hvordan vi på en fin
måde kan vise vores støtte til vore jødiske medborgere.

Både i Aarhus og København er der bedegrupper, der mødes månedligt og beder for det
jødiske folk. Der holdes også jævnligt sabbatsmåltider. Og så har vi en lille gruppe messi-
anske jøder, der samles et par gange hvert halvår til undervisning og samvær en fredag
aften. Det er frugten af Mads Bjørns gode arbejde her i København, som stadig lever.

Medarbejdere og frivillige

Der skal igen i år også lyde en tak til **Bodil Skjøtt**, der fortsat holder møder og foredrag og
gør Israelsmissionens sag kendt og altid sender honoraret til DIM. Vi havde håbet, at det
igen i år skulle blive til en Prædiken i Kontekst-tur til Israel med Bodil og Arne Mårup, men
situationen tillod det ikke. Vi håber, det lykkes næste år.

Der skal også lyde en stor tak til de frivillige, der lægger en stor indsats for dagen ude i de
genbrugsbutikker, som vi i Sorø, Odense og Brejning er en del af sammen med Mission
Afrika. Det er en kæmpe hjælp for os, at der uge efter uge pukles for lave præsentable og
attraktive butikker, der genererer økonomisk støtte til vores arbejde.

Vi er en del af et verdensomspændende netværk med andre israelsmissioner. Sidste år
afvikledes en konference i Polen for **det internationale netværk LCJE**. Det blev nogle
gode dage – bl.a. med besøg fra Ukraine. Christian Rasmussen bidrog med en aftentale.
Han blev også valgt som europæisk koordinator for LCJE; en rolle som hans forgænger
Arne Pedersen havde før ham. Bodil Skjøtt blev takket for sin tjeneste i LCJEs Internatio-
nal Coordinating Committee. Vi er med andre ord stadig godt repræsenteret i netværket,
som vi har været fra starten i LCJE for mere end 40 år siden.

Blandt medarbejderne måtte vi sige farvel til både **Mads Bjørn Thuren og Maria Strøm
Risbjerg** sidste sommer. Deres tid som studentermedhjælpere var kommet til en ende. Vi
har været utrolig glade for dem og det aftryk de har været med til at sætte både i vores
mission og i vores arbejdsfællesskab. TAK til dem!

Der bliver også ikke så lidt udskiftning i dette forår. Vi har netop sagt farvel til **Kirsten
Lang**, som begyndte sit engagement i Israelsmissionen som missionspilot, og som siden
har været hos os gennem 7,5 år som stud.medhjælper, volontørkoordinator, kommunikasi-

onsmedarbejder og konstitueret generalsekretær. Det var nærmest kun dansk præst i Israel, der manglede for at hun havde haft alle stillinger. Det var lidt af en æra, og jeg var glad for at kunne være med til at sige Kirsten tak for hendes trofaste tjeneste hos os.

Til sommer må vi også sige farvel til **Kasper Bergholt**, der bliver færdig som teolog og derfor også færdig som studentervedhjælper. Kasper har leveret mange møder, artikler og undervisningstimer (så sent som i går på studiedagen) på et særdeles højt niveau. Jeg vil gerne sige dig en stor tak, Kasper, for en lærd og gedigen indsats. Kasper har også brugt noget af sin tid på at sætte skik på vores arkiv. Derfor er det så fint, at Kasper slutter sin tjeneste med at færdiggøre en skrivelse om Israelsmissionens historie. Den ser vi frem til at have på bordet til næste årsmøde, hvor vi også markerer vores 140 års jubilæum.

Benna Fredsgaard Merrild har på meget kompetent vis ageret barselsvikar for Kirsten, og hende skal vi også sige farvel til denne sommer. Tak også til Benna for en særdeles kvalificeret indsats og for dygtigt og effektivt at levere på vores kommunikationsopgaver.

Og så er det jo også efter 10,5 år blevet tid til at sige farvel til vores **præstepar i Jerusalem**.

David og Elisabeth, Nathanael og Naomi, TAK fordi I gjorde Israel og Jerusalem til jeres hjem i så mange år. Tak for samarbejdet, for jeres indsats, for måden, I har gjort fyldest på hver for sig og som familie. Når I er flyttet til Danmark vil jeg tro at jeres hjerter vil være to steder. Her og der. Hjertet vil have hjemve, prisen for at have levet og arbejdet flere steder.

Jeg kom til at tænke på det Jesustroende jødiske teltmagerpar, Priscilla og Akvila, i Rom. Da kejser Claudius udviste jøderne fra Rom blev Priscilla og Akvila missionærer og menighedsbyggere i både Korinth og siden Efesos. De var nye i byen, men blev mødt med tillid og plads til at arbejde og bidrog markant til det lokale missionsarbejde begge steder. Efter en del år kunne de vende tilbage til hjembyen Rom – hvor de igen bidrog markant til det lokale missionsarbejde. Nogle år ude, så tilbage, det er ord til jer OG ord til os. De blev taget imod og betroet ansvar, nye som de var nye steder. De blev også betroet ansvar og mødt med tillid da de kom hjem! Jeg ønsker for jer at I må blive taget imod og givet plads til at give og at tage imod, der hvor jeres næste hjem bliver. Det er vores bøn som sendende organisation til jer, der er deres bagland: tag godt imod dem.

Vi er meget glade for, at vi har kunnet engagere **Anna-Marie & Hans Jørgen Hansen** som nyt præstepar i Jerusalem fra august i år. **Anna-Marie & Hans Jørgen**, vil I præsentere jer for årsmøde nu? I har et par korte minutter.

Det er klart, at vi er spændt på, hvad der kan lade sig gøre af aktiviteter i Israel i det kommende år. Så længe UM "fraråder alle ikke-nødvendige rejser til Israel" så kan vi ikke sende grupper derned. Således hænger missionspilotprogrammet for efteråret også i en tynd tråd. Ikke desto mindre giver det mening at være til stede, for vore partnere, for de danskere, der bor i Israel og knytter til ved kirken og for vores egen skyld; vi har brug for at være i relation med vore brødre og søstre dér – også selvom situationen er vanskelig; ja, måske især når den er vanskelig.

Vi har lavet en aftale med **Anna-Marie & Hans Jørgen** for et år, og hvis de har mod på mere, så kan aftalen forlænges.

Vi gør os selvfølgelig tanker om, **hvad vi kan gøre, når vi ikke kan sende folk til Israel**, og vi er i gang med at undersøge muligheden for at lære af IU og sende en gruppe til New York i en 10-dages tid. Vi har også kontakt til gode folk i Paris om at lave en forlænget weekend i Byernes By med fokus på jødemission. Det håber vi at kunne fortælle mere om snarest.

Økonomi

Til sidst lidt om **økonomi**. Vi er i gang med at lægge om til et mere bæredygtigt økonomisk setup.

Sidst i 00'erne fik vi en stor arv, der blev investeret, og som har givet store afkast, som er blevet integreret i de årlige budgetter. I 2022 fik vi et voldsomt negativt afkast. I 2023 blev afkastet positivt, men ikke stort. Vi har indtægter fra vores genbrugsbutikker. Men indtægterne er halveret over få år. Derfor mangler vi årligt ca. 750.000 kr. for at indtægter og udgifter når sammen.

Det er klart, at vi må reagere kraftigt på situationen. Vi har valgt ikke at erstatte gode medarbejdere, der har hhv. sagt op og ønsket at gå ned i tid. Christian har meddelt landsstyret, at hans stilling også må være i spil. Siden har vi lavet en aftale med den Norske Israelsmission om at Christian i år løser nogle opgaver for dem. Det svarer til en 20 %-stilling, som den Norske Israelsmission betaler. Vores kommende præstepar i Jerusalem tager af sted på volontørvilkår. Fra sommer skærer vi også i kommunikationsstillingen når Bennas ansættelse udløber.

I år budgetterer vi med et underskud på ca. 400.000. Vi ser for os, at vi kan få det ned på knap 200.000 i 2025. Vi har med andre ord brug for stigning i gaveindtægterne. Det beder vi jer, vores bagland om at hjælpe os med. Mere om økonomi om lidt, når Henrik Kofoed fremlægger regnskabet.

Tak

Tak for jeres interesse, medleven og engagement i Israelsmissionens arbejde. Tak for forbøn. Tak for økonomisk støtte! Vi vil bringe evangeliet om Jesus Messias til hans eget folk, og vi oplever muligheder, glæder og besværligheder. Sådan er det i Guds mission. Men arbejdet fortsætter. Vil håber at I vil bakke op og tænke med og bede for Israelsmissionens arbejde og for det jødiske folk i København, i Danmark og overalt. Tak for jeres lydhørhed.

Krista Rosenlund Bellows